

SYMBOLE ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA

Czasem zdarza się, że tak stresujemy się przygotowaniem do świąt Bożego Narodzenia, że zapominamy o tym, co jest w nich najważniejsze, czyli możliwości spędzenia tego magicznego czasu razem z najbliższymi.

Czy przepis na udane święta składa się z zapachu choinki połączonego z aromatem tradycyjnych potraw, szelestu starannie zapakowanych prezentów, dźwięków kolęd i błysku kolorowych lampek?

WIGILIA

Święta Bożego Narodzenia to przede wszystkim wieczera wigilijna. Tego wieczoru cała rodzina zasiada przy świątecznie nakrytym stole i celebryje nadchodzące święta Bożego Narodzenia.

Słowo „wigilia” pochodzi od łacińskiego „vigiliare” i oznacza „nocne czuwanie”.

Okres przed świętami to **adwent** (łac. adventus). W tradycji chrześcijańskiej chodzi o czas oczekiwania na powtórne przyjście Chrystusa. Trwa on od 23 do 28 dni, rozpoczyna się w pierwszą niedzielę po uroczystości Chrystusa Króla.

- **Wolne miejsce dla niespodziewanego gościa**

Zanim wszyscy usiądą przy wigilijnym stole, trzeba oczywiście zadbać o odpowiedni wystrój i nakrycia. Tych ostatnich powinno być o jedno więcej niż liczba gości. **Po co dodatkowe miejsce przy świątecznym stole?** Symbolizuje ono pamięć o tych, którzy nie mogą spędzić tegorocznych świąt razem z nami. Bywa i tak, że przygotowywane jest z myślą o zmarłym członku rodziny.

- **Pierwsza gwiazdka**

Podług Pisma Świętego (Ewangelia wg św. Mateusza) to Gwiazda Betlejemka doprowadziła trzech króli (Kacpra, Melchiora i Baltazara) do Betlejem. Na pamiątkę tego wydarzenia dzieci z niecierpliwością wyczekują pierwszej gwiazdki na niebie - symbolizuje ona początek celebrowania świąt Bożego Narodzenia.

- **Choinka**

Nieodłącznym elementem świąt Bożego Narodzenia jest choinka. Początkowo świąteczne drzewko nazywano hailekrystem. Zwyczaj jego zdobienia przyszedł do nas z Niemiec, choinki zaczęliśmy dekorować dopiero na przełomie XVIII i XIX. Choinkę powinno się ubierać dopiero 24 grudnia. Jej poszczególne elementy także mają swoją symbolikę: światełka to znak przyjścia Chrystusa na świat, ozdoby są symbolem łaski Bożej, łańcuch to symbol węża - kusiciela, a jabłka - grzechu.

Zwyczaj zdobienia choinki przez długi czas nie był aprobowany przez przedstawicieli Kościoła Katolickiego, którzy za symbol Narodzenia Pańskiego uznawali szopkę. Zmieniło się to pod koniec XIX wieku. Dzisiaj w katolickich domach dominują raczej drzewka świąteczne.

- **Liczba potraw - dlaczego dwanaście?**

Liczba dwanaście to tylko jedna z możliwych wersji. Według jednej z tradycji na świątecznym stole powinna znaleźć się nieparzysta liczba potraw, co zaprzeczałoby zwyczajowi, według którego symbolem jest liczba dwanaście.

Aleksander Bruckner w słowniku etymologicznym języka polskiego pisał, że wieczerza chłopska składała się z pięciu lub siedmiu potraw. Bogatsi, a więc przedstawiciele szlachty, przygotowywali na świąteczny stół dziewięć potraw, natomiast arystokraci - jedenaście.

Siedem to symbol dni tygodnia, zaś dziewięć oznacza liczbę chórów anielskich. Liczba dwanaście okazała się wyjątkiem od reguły, jednak jej symbolika jest równie ważna - chodzi bowiem o dwunastu apostołów.

- **Sianko pod obrusem**

Wedle jednego z licznych zwyczajów bożonarodzeniowych pod obrus należy położyć garstkę siana. Jest ono symbolem żłobka, w którym leżało Dzieciątko Jezus. Domownicy mogą też spróbować wyciągnąć źdźbło siana spod obrusa. Ten, który wyciągnie najdłuższe, będzie cieszył się największym szczęściem i powodzeniem w nadchodzącym roku.

- **Barwy Świąt Bożego Narodzenia**

Święta Bożego Narodzenia powinny kojarzyć się Wam z dwoma kolorami: zielonym i czerwonym. To w tych barwach najczęściej przygotowywane są ozdoby świąteczne. Zieleń jest symbolem nadziei i wierności, natomiast czerwień to symbol krwi Chrystusa.

- **Dzielenie się opłatkiem**

Zwyczaj ten pochodzi z początków XIX wieku. Dawniej oprócz tradycyjnych opłatków, wytwarzanych z praśnego ciasta, chleba i wody, były również kolorowe opłatki. Tymi ostatnimi dzielono się ze zwierzętami. Kultywowanie tego zwyczaju miało je chronić od zapadania na rozmaite choroby. Dzielenie się opłatkiem, o jakim możemy mówić obecnie, jest symbolem wyrażenia wdzięczności i znakiem przebaczenia dawnych win.

- **Śpiewanie kolęd**

Po wieczery wigilijnej nie może zabraknąć wspólnego śpiewania kolęd. Pierwsza polska kolęda pochodzi z roku 1424 - mowa tutaj o „Zdrów bądź królu anielski”. Z XV wieku pochodzi również popularna „Anioł pasterzom mówi”.

Zbiory kolęd i pastorałek publikowano w książeczkach, zwanych kantyczkami. Najwięcej bożonarodzeniowych pieśni powstało na przełomie XVII i XVIII wieku.

**Czasu i radości ze wspólnego przebywania nic wam nie zastąpi i nie odda.
Pamiętajcie o tym!**

**Życzę Wam dużo spokoju, wiary w przyszłość oraz dobrej, bezinteresownej
i wiecznej miłości-wszystkiego dobrego!**

Katarzyna Ziętara

